

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-709-47(3)/16/JS

Warszawa, 01 września 2016 r.

DECYZJA DIH-1/ 76 /2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm.), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1059 z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy Zbigniewa Paczóskego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim, od decyzji nr 6/2016 z 8 lipca 2016 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.45.1.2016.IK6) Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Lublinie, którą na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.) ww. przedsiębiorcy wymierzono karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu sześciu partii przetworów mięsnych o łącznej wartości 283,49 zł bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie,

- a) **uchyla zaskarżoną decyzję w całości,**
- b) **na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, wymierza przedsiębiorcy Zbigniewowi Paczóskeemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych), z tytułu wprowadzenia do obrotu nieodpowiadających jakości handlowej czterech partii przetworów mięsnych o łącznej wartości 225,09 zł.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 17 do 18 marca 2016 r. przez inspektorów reprezentujących Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Lublinie, zwanego dalej również „Lubelskim WIIH”, w sklepie spożywczym TOPAZ nr 64 mieszczącym się w Lubartowie przy ul. Lubelska 95B, należącym do przedsiębiorcy Zbigniewa Paczóskego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim zwanego dalej również „stroną”,

zakwestionowano oznakowanie sześciu partii przetworów mięsnych, oferowanych do sprzedaży „luzem”, tj. bez opakowań jednostkowych o łącznej wartości 283,49 zł, t.j.:

- 1) 1,20 kg boczku zbójnickiego w przyprawach wyprodukowanego przez przedsiębiorcę „Rzeźnik”, Henryk Wysocki, Wojciech Wysocki w Zbuczynie z terminem przydatności do spożycia: „01.04.2016” w cenie sprzedaży 20,99 zł/kg, o wartości 25,19 zł;
- 2) 2,10 kg boczku z pieprzem wyprodukowanego przez przedsiębiorcę jw. z terminem przydatności do spożycia: „16.03.2016” w cenie sprzedaży 20,09 zł/kg, o wartości 42,19 zł;
- 3) 3,50 kg udźca wieprzowego (szynka wieprzowa wędzona, parzona) wyprodukowanego przez „Madej Wróbel” Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej z terminem przydatności do spożycia: „07.04.2016” w cenie sprzedaży 19,99 zł/kg, o wartości 69,97 zł;
- 4) 2,10 kg szynki włodarza (szynka wieprzowa wędzona, parzona) wyprodukowanej przez „JBB” Zakład Przetwórstwa Mięsnego Import-Eksport z siedzibą w Łysych z terminem przydatności do spożycia: „01.04.2016” w cenie sprzedaży 26,65 zł/kg, o wartości 55,97 zł;
- 5) 3,70 kg szynkowca z Chrzanowa (kielbasa gruborozdrobniona wędzona, parzona) wyprodukowanej przez „Polski Rzeźnik - Getmor” Sp. z o.o., Sp.k. z siedzibą w Chrzanowie, z terminem przydatności do spożycia: „04.04.2016” w cenie sprzedaży 19,99 zł/kg, o wartości 73,96 zł;
- 6) 0,42 kg szynki dębowej (szynka wieprzowa z dodatkiem wody, wędzona, parzona) wyprodukowanej przez Zakłady Mięsne „Pekpol –Ostrołęka S.A” z siedzibą w Ostrołęce, z terminem przydatności do spożycia: „15.03.2016” w cenie sprzedaży 38,59 zł/kg, o wartości 16,21 zł;

z uwagi na niepodanie wykazu składników, w tym składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji (oprócz wyrobu z pozycji 2) wbrew postanowieniom zawartym w § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie znakowania” w związku z art. 44 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011, s. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 1169/2011”.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 18 marca 2016 r. (nr akt kontroli: ŻG.8361.45.2016).

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, pismem z 29 kwietnia 2016 r., Lubelski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę Zbigniewa Paczóskego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim, o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej”, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu sześciu ww. partii przetworów mięsnych nieodpowiadających jakości handlowej oraz o przysługującym stronie prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów. Jednocześnie zażądał przesłania informacji dotyczących wielkości obrotu i przychodu przedsiębiorcy za rok 2015.

W odpowiedzi na powyższe strona przesłała pismo z 12 maja 2016 r., w którym oświadczyła, że nie kwestionuje ustaleń kontroli, jednakże mając na uwadze treść art. 40a ust. 5 ustawy o jakości wnosi o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej o której mowa w art. 40a ust. 3 ww. ustawy, ewentualnie o rozważenie wymierzenia kary pieniężnej w minimalnej wysokości, tj. 500 zł. Wskazała, że prowadząc działalność od ponad dwudziestu lat dokłada wszelkich starań w zakresie monitoringu sprzedaży, opierając się na zaufaniu producentów i dostawców. Podkreśliła, że w przypadku wszystkich zakwestionowanych wyrobów zawierających w swoim składzie substancje alergenne, na dostępnych personelowi etykietach producentów wskazano te substancje, w związku z powyższym przedmiotowe dane były dostępne dla konsumentów i mogły każdorazowo zostać przekazane ustnie przez personel sklepu.

Do stanowiska strony Lubelski WIIH odniósł się w treści zaskarżonej decyzji wskazując, że strona przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o jakości handlowej i ponosi odpowiedzialność za jakość towarów wprowadzanych do obrotu. Przytoczył też wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2010 r. sygn. akt VI SA/Wa 1652/10 wskazujący, że konsumenci muszą mieć bezpośrednią możliwość zapoznania się z informacjami przysługującymi im z mocy prawa, bez podejmowania dodatkowych starań o uzyskanie ich u sprzedawcy, w celu zakupu produktu zgodnego z ich oczekiwaniami.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr 6/2016 z 8 lipca 2016 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.45.1.2016.IK6) Lubelski WIIH wymierzył przedsiębiorcy Zbigniewowi Paczóskeemu prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim, w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w wysokości 500 zł (słownie: pięćset złotych) z tytułu wprowadzenia do obrotu sześciu partii przetworów mięsnych bez opakowań, nieodpowiadających jakości handlowej z uwagi na nieprawidłowe oznakowanie.

Pismem z 22 lipca 2016 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „Prezesem UOKiK”, odwołanie od

ww. decyzji wnosząc o jej uchylenie i umorzenie postępowania lub ewentualne odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej.

Przedmiotowej decyzji strona zarzuciła naruszenie przepisów:

- 1) art. 2 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1169/2011 poprzez nieuwzględnienie, iż przekaz ustny może stanowić informację dotyczącą danego środka spożywczego udostępnianą konsumentowi finalnemu,
- 2) art. 40a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 4, art. 4 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy o jakości w związku z § 19 ust. 1 pkt 3 i § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poprzez błędną interpretację a w konsekwencji błędne uznanie, iż działanie odwołującego się stanowiło naruszenie ww. przepisów,
- 3) art. 40a ust. 5 w zw. z art. 40a ust. 5c ustawy o jakości poprzez jego nieuwzględnienie i nierozważenie kwestii odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej,
- 4) art. 77 § 1 Kpa i art. 80 Kpa, zgodnie z którymi organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy i na podstawie całokształtu materiału dowodowego ocenić, czy dana okoliczność została udowodniona,
- 5) art. 107 § 3 Kpa, poprzez brak precyzyjnego wyjaśnienia podstawy faktycznej zaskarżonej decyzji, co uniemożliwia właściwe zapoznanie się z motywami działania organu pierwszej instancji, zrozumienie tych motywów, a w konsekwencji ustosunkowanie się do nich.

Pismem z 4 sierpnia 2016 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę Zbigniewa Paczóskego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, z późn. zm), zwanej dalej „Kpa”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 rozporządzenia 1169/2011, podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz wymogami odpowiednich przepisów krajowych.

W myśl art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione.

Art. 8 rozporządzenia 1169/2011 stanowi wyjaśnienie zakresów odpowiedzialności podmiotów za informacje przekazywane konsumentom na temat żywności, o której to odpowiedzialności mowa w art. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 01.02.2002 r., s. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 178/2002”.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ww. rozporządzenia 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji, w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące artykułów rolno-spożywczych, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Rozporządzenie 1169/2011, w art. 6 stanowi, że każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem.

Rozporządzenie 178/2002, w art. 8 ust. 1 wskazuje, że prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną przez nich żywnością. Ma na celu zapobieganie oszukańczym lub podstępny praktykom, fałszowaniu żywności oraz wszelkim innym praktykom mogącym wprowadzać konsumenta w błąd.

Według art. 44 ust. 1 lit. a rozporządzenia 1169/2011 w przypadku oferowania środków spożywczych do sprzedaży konsumentom finalnym lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta lub ich pakowania do bezpośredniej sprzedaży przekazanie danych szczegółowych określonych w art. 9 ust. 1 lit. c) jest obowiązkowe. Natomiast art. 44 ust. 2 brzmi „Państwa członkowskie mogą przyjmować przepisy krajowe dotyczące sposobu udostępniania danych szczegółowych, o których mowa w ust. 1, oraz - w stosownych przypadkach – form ich wyrażania i prezentacji.”

Rozporządzenie w sprawie znakowania w § 19 ust. 1 pkt 3 stanowi, że w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniach sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży podaje się m.in.: wykaz składników – zgodnie z art. 18–20 rozporządzenia 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 (składniki alergenne) tego rozporządzenia (§ 19 ust. 1 pkt 3).

Zgodnie z § 19 ust. 2 ww. rozporządzenia, informacje, o których mowa w ust. 1, podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentom.

W myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej, jakość handlowa to cechy artykułu rolno-spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nie objęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Ustawa o jakości handlowej w art. 40a ust. 1 pkt 3 wskazuje, że każdy, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, uwzględnia stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w sklepie spożywczym TOPAZ nr 64 w Lubartowie, należącym do przedsiębiorcy Zbigniewa Paczóskego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TOPAZ” w Sokołowie Podlaskim, Lubelski WIIH stwierdził, że podmiot ten wprowadził do obrotu sześć partii przetworów mięsnych oznakowanych w sposób niezgodny z przepisami o jakości handlowej, w tym:

- 1) 1,20 kg boczku zbójnickiego w przyprawach wyprodukowanego przez przedsiębiorcę „Rzeźnik”, Henryk Wysocki, Wojciech Wysocki w Zbuczynie z terminem przydatności do spożycia: „01.04.2016” w cenie sprzedaży 20,99 zł/kg, o wartości 25,19 zł;
- 2) 2,10 kg boczku z pieprzem wyprodukowanego przez przedsiębiorcę jw. z terminem przydatności do spożycia: „16.03.2016” w cenie sprzedaży 20,09 zł/kg, o wartości 42,19 zł;

- 3) 3,50 kg udźca wieprzowego (szynka wieprzowa wędzona, parzona) wyprodukowanego przez „Madej Wróbel” Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej z terminem przydatności do spożycia: „07.04.2016” w cenie sprzedaży 19,99 zł/kg, o wartości 69,97 zł;
- 4) 2,10 kg szynki włodarza (szynka wieprzowa wędzona, parzona) wyprodukowanej przez „JBB” Zakład Przetwórstwa Mięsnego Import-Eksport z siedzibą w Łysych z terminem przydatności do spożycia: „01.04.2016” w cenie sprzedaży 26,65 zł/kg, o wartości 55,97 zł;
- 5) 3,70 kg szynkowca z Chrzanowa (kielbasa gruborozdrobniona wędzona, parzona) wyprodukowanej przez „Polski Rzeźnik - Getmor” Sp. z o.o., Sp.k. z siedzibą w Chrzanowie, z terminem przydatności do spożycia: „04.04.2016” w cenie sprzedaży 19,99 zł/kg, o wartości 73,96 zł;
- 6) 0,42 kg szynki dębowej (szynka wieprzowa z dodatkiem wody, wędzona, parzona) wyprodukowanej przez Zakłady Mięsne „Pekpol – Ostrołęka S.A” z siedzibą w Ostrołęce, z terminem przydatności do spożycia: „15.03.2016” w cenie sprzedaży 38,59 zł/kg, o wartości 16,21 zł;

Powyższe, zdaniem organu pierwszej instancji, nosiło znamiona czynu określonego w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej oraz skutkowało wymierzeniem stronie w drodze decyzji kary pieniężnej w minimalnej wysokości 500 zł.

W ocenie Prezesa UOKiK, uznanie ww. przedsiębiorcy za podmiot podlegający sankcji administracyjnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej było prawidłowe. Jednakże kara pieniężna w tej sprawie (tj. z uwagi na nieprzestrzeganie przepisów § 19 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie znakowania) powinna dotyczyć czterech spośród sześciu ww. partii produktów, tj.: boczku zbójnickiego, udźca wieprzowego, szynki włodarza oraz szynkowca z Chrzanowa (produktów wymienionych w poz. 1, 3, 4, 5) o łącznej wartości 225,09 zł. Stwierdzić bowiem, należy że dwie partie wędlin tj.: boczek z pieprzem i szynka dębowa (poz. 2 i 6) choć były nieprawidłowo oznakowane, to w chwili przeprowadzania kontroli przez organ pierwszej instancji, upłynął dla nich termin przydatności do spożycia i nie powinny znajdować się w obrocie, a w związku z tym podanie ich ocenie prawidłowości oznakowania w miejscu sprzedaży „luzem” było bezprzedmiotowe.

Prezes UOKiK rozpatrując niniejsze odwołanie, w pierwszej kolejności podnosi, że na etapie postępowania administracyjnego przed organem pierwszej instancji strona nie kwestionowała ustaleń kontroli co wynika m.in. z pisma z 12 maja 2016 r., w którym oświadczyła, że nie kwestionuje ona ustaleń kontroli, jednakże mając na uwadze treść art. 40a ust. 5 ustawy o jakości wnosi o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej o której mowa w art. 40a ust. 3 ww. ustawy, ewentualnie o rozważenie wymierzenia kary pieniężnej w minimalnej wysokości, tj. 500 zł. Decyzją nr 6/2016 z 8 lipca 2016 r. (nr akt sprawy: ŻG.8361.45.1.2016.IK6) Lubelski WIIH wymierzył stronie w oparciu o art. 40a ust. 1 pkt 3

ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną w minimalnej wysokości 500 zł, a więc zgodnie z jednym z wariantów żądania strony.

Odwołując się od decyzji Lubelskiego WIIH, strona zakwestionowała ustalenia kontroli, nie zgadzając się z organem co do naruszenia przez nią przepisów m.in.: 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej oraz § 19 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie znakowania. Strona wskazała na art. 2 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1169/2011 zgodnie z którym, przekaz ustny może stanowić informację dotyczącą danego środka spożywczego udostępnianą konsumentowi finalnemu.

Odnosząc się do powyższego, Prezes UOKiK zauważa, że argumenty strony nie zasługują na uwzględnienie. Przytoczony przez stronę art. 2 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1169/2011 ogólnie przedstawia tylko możliwości udostępniania konsumentom informacji na temat żywności, które zostają uszczegółowione w dalszej części ww. rozporządzenia. Prezes UOKiK zauważa, że zgodnie z art. 12 rozporządzenia 1169/2011 ust. 1 obowiązkowe informacje na temat żywności muszą być łatwo dostępne, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w odniesieniu do każdego środka spożywczego. Możliwość podania informacji w postaci ustnej należy rozpatrywać w kontekście art. 12 ust. 3 ww. rozporządzenia, który wskazuje, że inne sposoby podawania informacji niż na etykiecie lub opakowaniu będą możliwe po przyjęciu przez Komisję Europejską stosownych aktów delegowanych i dotyczy środków opakowanych. Ten sam art. 12 w ust. 5 stanowi, że do żywności nieopakowanej (takiej jak w niniejszej sprawie) ma zastosowanie art. 44 tego rozporządzenia. Przepis art. 44 ust. 2 rozporządzenia 1169/2011 pozostawił państwu członkowskim swobodę, co do przyjmowania przepisów krajowych dotyczących sposobu udostępniania danych szczegółowych o żywności nieopakowanej. Polski ustawodawca nakazał, by dane obowiązkowe były „podawane w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu bezpośrednio dostępnym konsumentowi finalnemu (§ 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania). Przyjął w związku z tym należy, że spełnieniem ww. wymogu jest podanie informacji w formie wizualnej (na wywieszce, katalogu lub innej formie), a nie, jak wywodzi to strona – ustnej. Kupujący nie może więc być informowany o produkcie w sposób pośredni, wymagający od niego podjęcia czynności związanych z zasięgnięciem informacji o składzie, w przedmiotowej sprawie zapytania pracownika placówki, ponieważ to na sprzedawcy ciąży obowiązek przekazania wszystkich wymaganych prawem informacji. Z tym zakresem informacji konsument powinien się zaznajomić w sposób bezpośredni przed dokonaniem czynności zakupu. Wykaz składników produktów oferowanych luzem powinien być bezpośrednio dostępny dla konsumentów, niewystarczającym jest udostępnianie tego rodzaju informacji ustnie, za pośrednictwem personelu. Należy też wskazać, że w placówce należącej do strony znajdował się katalog przetworów mięsnych dostępnych na stoisku, ale wykazy składników zakwestionowanych czterech partii wędlin (boczku zbjnickiego, udźca

wieprzowego, szynki włodarza, szynkowca z Chrzanowa) nie zostały w nim zamieszczone, choć etykiety tych wędlin były w posiadaniu personelu sklepu. Wykazy składników ww. wędlin nie zostały uwidocznione dla konsumentów, a tym samym sposób oznakowania nie odpowiadał wymaganiom § 19 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania, gdyż jak wskazano wyżej, przedsiębiorca ma możliwość wyboru sposobu przekazania konsumentom obowiązkowych informacji o produktach oferowanych „luzem”, jednak pod warunkiem, że zapewni bezpośredni dostęp do miejsca, w którym te informacje się znajdują (por. np. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie: z dnia 27 stycznia 2016 r., sygn. VI SA/Wa 1563/15; z dnia 17 listopada 2010 r., sygn. akt VI SA/Wa 1652/10 i z 7 stycznia 2013 r., sygn. akt VI SA/Wa 1914/12). Podanie informacji przez personel w formie ustnej, nie jest więc – w ocenie Prezesa UOKiK – spełnieniem wymogu § 19 ust. 1 pkt 3 oraz § 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK wskazuje, że w zakresie niedopełnienia ww. obowiązków dotyczących znakowania, wynikających z przepisów należy uznać za odpowiedzialną wyłącznie stronę, która jako profesjonalista działając w branży, jak sama przyznała (w piśmie z 12 maja 2016 r.) od ponad dwudziestu lat powinna znać i stosować przepisy związane z wykonywaną przez nią działalnością. Niedopełnienie obowiązków w zakresie wykonywanej działalności gospodarczej, w żadnym przypadku, nie powoduje wyłączenia odpowiedzialności w tym zakresie.

W myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, każdy z podmiotów działających na rynku spożywczym: producent, przetwarzający czy dystrybutor, obarczony jest obowiązkiem zapewnienia w przedsiębiorstwie, będącym pod jego kontrolą, zgodności żywności z wymogami prawa żywnościowego i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. Powyższy obowiązek został powtórzony w art. 8 ust. 2 i 5 rozporządzenia nr 1169/2011, który stanowi, że podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych oraz, że podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się że wymogi te są spełnione.

Nie ulega, zatem wątpliwości, że strona w niniejszej sprawie nie zapewniła konsumentom pełnych informacji o oferowanych produktach, co ma szczególnie istotne znaczenie zwłaszcza w przypadku osób z różnego rodzaju nietolerancjami pokarmowymi, które z tego względu muszą unikać pewnych składników (składniki alergenne). Tym samym strona odpowiada na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej.

Art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań prawa żywnościowego. Wskazuje się, że cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie względem podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie przepisów. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że wystarczającą przesłanką tej odpowiedzialności jest samo stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Podsumowując, wprowadzenie do obrotu niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych jest tzw. deliktem administracyjnym, wobec czego organ, po stwierdzeniu faktu zaistnienia nieprawidłowości, może wydać decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną w przewidzianej w ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia są okoliczności, w wyniku których powstały stwierdzone nieprawidłowości, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa bez względu na okoliczności, którymi kierował się podmiot naruszając prawo.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Lubelskiego WIIH art. 40a ust. 1 pkt 5c ustawy o jakości handlowej poprzez nieodstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, Prezes UOKiK stwierdza, że nie jest on zasadny. Wskazać w pierwszej kolejności należy, że odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej – w przedmiotowej sprawie z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno-spożywczych niewłaściwej jakości handlowej – może nastąpić jedynie w przypadku stwierdzenia niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu. Są to ustawowe kryteria, których zaistnienie umożliwi organowi Inspekcji Handlowej odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, co jest jednak uprawnieniem organu, a nie jego obowiązkiem (podkreślenia Prezesa UOKiK). Decyzja wydana na podstawie art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej ma więc charakter uznaniowy, co oznacza, że organ administracji przy ustalonym stanie faktycznym ma możliwość wyboru negatywnego albo pozytywnego dla strony sposobu rozstrzygnięcia sprawy. Może on, ale nie musi, odstąpić od wymierzenia kary, przy czym nawet stwierdzenie istnienia ustawowych przesłanek nie obliguje organu do zastosowania art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej. Zatem ustalenie, że istnieją przyczyny, o których mowa w ww. przepisie, które uzasadniałyby ewentualne odstąpienie od wymierzenia kary, stanowi konieczną przesłankę do rozważenia możliwości jego zastosowania, jednak samo przez się nie stanowi bezwzględnego obowiązku organu do wydania decyzji pozytywnej dla strony.

Niezależnie od powyższego, analizując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Prezes UOKiK stwierdził, że w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do zastosowania art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej.

Należy podkreślić, że nieprawidłowe oznakowanie stanowi niedopełnienie obowiązku zapewnienia zgodności oferowanych produktów z wymogami powszechnie obowiązującego polskiego i unijnego prawa żywnościowego. Prawo to nie przewiduje możliwości zwolnienia się z tego obowiązku i stanowi, że jego celem jest ochrona interesów konsumentów. Strona jako podmiot, który wprowadził do obrotu artykuły rolno-spożywcze oferowane do sprzedaży bez opakowań, jest odpowiedzialna za informacje na temat tej żywności.

Biorąc pod uwagę fakt, iż zaskarżoną przez stronę decyzję należało uchylić i orzec co do istoty, Prezes UOKiK przeprowadził ponowną analizę zawartych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej przesłanek wpływających na wysokość wymierzonej kary.

Miarkując stopień szkodliwości czynu, Prezes UOKiK stwierdził, że umieszczenie niepełnych danych o produktach uniemożliwia konsumentom dokonanie świadomego wyboru, co przekłada się na naruszenie zarówno ekonomicznych, jak i zdrowotnych interesów konsumenta.

Mając na uwadze zakres naruszenia organ odwoławczy uznał, iż oferowanie produktów niewłaściwej jakości handlowej narusza wymagania w zakresie oznakowania artykułów rolno-spożywczych istotne z punktu widzenia właściwości produktów. Informacja o produkcie stanowi jeden z elementów jakości handlowej, wobec czego brak wymaganych informacji o produktach, naruszał interesy konsumentów. Naruszone zostały krajowe i unijne przepisy w zakresie podawania konsumentom informacji na temat żywności.

Uwzględniając przesłankę dotychczasowej działalności kontrolowanego przedsiębiorcy na rynku spożywczym, organ wziął po uwagę, że przedsiębiorca w okresie 24 miesięcy po raz pierwszy naruszył przepisy prawa żywnościowego.

Wielkość obrotów i przychodu ustalono na podstawie przekazanego przez stronę przy piśmie z 12 maja 2016 r. sprawozdania finansowego.

Wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych – łączna wartość zakwestionowanych niewłaściwej jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych wynosiła 225,09 zł.

Mając na uwadze powyższe, w przedmiotowej sprawie najniższy możliwy wymiar kary pieniężnej, o której mowa w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej wynosi 500 zł, natomiast najwyższy – 1.125,45 zł, wyrażony jako pięciokrotność wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie do obrotu nieprawidłowo oznakowanych ww. dziewięciu partii artykułów rolno-spożywczych o łącznej wartości 225,09 zł (tj. 5 x 225,09 zł). W omawianym przypadku, w związku z faktem, iż wymagane informacje o produktach znajdowały się w kontrolowanej placówce jednak strona nie uwidoczniła ich w sposób prawem przewidziany, organ wymierzył stronie karę w wysokości 500 zł, czyli najniższą przewidzianą w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości

handlowej. Dodać też należy, że było to zgodne z intencją strony przekazaną w piśmie z 12 maja 2016 r. w trakcie toczącego się postępowania administracyjnego przez organem pierwszej instancji.

W ocenie Prezesa UOKiK wymierzona kara jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży dostępne były tylko artykuły rolno-spożywcze odpowiadające jakości handlowej, a także będzie najmniej uciążliwa z możliwych dostępnych środków. Jednocześnie wymierzona kara, zgodnie z art. 17 ust 2 rozporządzenia 178/2002, spełnia funkcję prewencyjną i represyjną, skłaniając kontrolowanego do przestrzegania przepisów o jakości handlowej, zwłaszcza z uwagi na wykazane powyżej niedopełnienie należytej staranności w zakresie zapewnienia prawidłowego oznakowania ww. artykułów rolno-spożywczych.

Odnosząc się zarzutu naruszenia art. 77 § 1, art. 80 oraz art. 107 § 3 Kpa poprzez niedokładne wyjaśnienie stanu sprawy oraz niewyczerpujące rozpatrzenie materiału dowodowego, a także brak precyzyjnego wyjaśnienia podstawy faktycznej skarżonego rozstrzygnięcia Prezes UOKiK, uważa, że akta sprawy dokumentują w sposób prawidłowy i kompleksowy ustalony w toku kontroli stan faktyczny. Z akt tych jednoznacznie wynika, że w toku postępowania stwierdzono naruszenie określonych przepisów prawa, oraz że ustalono podmiot odpowiedzialny za popełnienie tego czynu. Należy też zaznaczyć, że w toku postępowania administracyjnego przed organem pierwszej instancji strona nie kwestionowała ustaleń kontroli co wynika m.in. z pisma z 12 maja 2016 r. Zgromadzony materiał dowodowy w sprawie był zatem zebrany zgodnie z prawem i rozpatrzony w jego całości. W ocenie Prezesa UOKiK, uznanie strony za podmiot podlegający sankcji administracyjnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej było prawidłowe, ale kara pieniężna w tej sprawie oparta o nieprzestrzeganie przepisów § 19 rozporządzenia w sprawie znakowania powinna dotyczyć czterech spośród sześciu zakwestionowanych partii przetworów mięsnych bez opakowań. Dwie partie z tych przetworów mięsnych były przeterminowane, zatem ocena prawidłowości ich oznakowania była bezprzedmiotowa, gdyż nie powinny znajdować się w obrocie handlowym. W ocenie Prezesa UOKiK wprowadzenie do obrotu przeterminowanych towarów mogło być rozważane w kontekście zafałszowania produktów. Konsument nabywając produkty oferowane do sprzedaży „luzem”, działając w zaufaniu do przedsiębiorcy, jest przeświadczony, że są one w aktualnych terminach przydatności do spożycia. Organ pierwszej instancji nie prowadził jednak postępowania administracyjnego w sprawie zafałszowania ww. produktów, zatem w procedurze odwoławczej ten aspekt nie mógł być uwzględniony przez Prezesa UOKiK zważywszy na zasadę wynikającą z art. 139 Kpa.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Lublinie w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której:

1. utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo
2. uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji całości albo w części, albo
3. umarza postępowanie odwoławcze.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2016 r. poz. 718 z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

z up. PREZESA
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski